

Warszawa, 30 marca 2021 r.

Pandemia przyspieszy zieloną transformację energetyki

Jak będzie wyglądać polska gospodarka w latach 30-tych XXI wieku? Polski Instytut Ekonomiczny zapytał ekspertów o opinie na temat rozwoju jej poszczególnych obszarów. Aż 95 proc. z nich twierdzi, że zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w miksie energetycznym do 30 proc. w dużym stopniu przysłuży się rozwojowi Polski, a 67 proc. badanych sądzi, że pandemia przyspieszy proces dekarbonizacji energetyki. Jednocześnie, pojazdy o napędzie alternatywnym mają być powszechnie stosowane w transporcie drogowym do 2035 r. Co drugi ekspert uważa, że siła nabywcza wynagrodzeń w Polsce dorówna średniej UE najwcześniej w 2037 r. Twierdzą oni również, że w 2039 r. lub później udział wyrobów wysokiej techniki w krajowym eksporcie przekroczy poziom średniej unijnej, a przeciętna długość życia w zdrowiu osiągnie wynik 75 lat życia dla kobiet oraz 70 lat dla mężczyzn. To wnioski płynące z przygotowanego przez Polski Instytut Ekonomiczny raportu „Foresight Polska 2035. Eksperti o przyszłości przez pryzmat pandemii”.

Pod koniec 2019 r. PIE zaprezentował pierwszą edycję raportu „Foresight Polska 2035”. Pandemia zweryfikowała postawy ekspertów, dlatego badanie powtórzono pod koniec 2020 r. Tak jak w pierwszym badaniu, badano opinie na temat perspektyw rozwoju sześciu obszarów polskiej gospodarki: 1. Kapitał ludzki, 2. Cyfryzacja, 3. Transport, 4. Energia, 5. Środowisko, 6. Bezpieczeństwo narodowe. Okazuje się, że pandemia w znaczącym stopniu wpłynęła na postrzeganie zjawisk społeczno-gospodarczych przez fachowców. Najbardziej widoczna korekta nastąpiła w odniesieniu do obszarów energii i ochrony środowiska. Zdecydowana większość (95 proc.) pytanek ekspertów jest zdania, że z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski kluczowe jest zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii finalnej do 30 proc. z obecnych 11 proc. Podobnie, 88 proc. pytanek za priorytet uważa eliminację spalania paliw stałych, zaś 83 proc. jako bardzo istotne postrzega zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do poziomu średniej UE. W opinii ankietowanych, pandemia COVID-19 wpłynie na przyspieszenie realizacji tych zjawisk.

Pytani przez nas eksperci dostrzegają wpływ pandemii COVID-19 na krajobraz społeczno-gospodarczy. Znacznie większe znaczenie niż jeszcze rok temu przypisywane jest nie tylko kwestiom związanym z energią i ochroną środowiska, ale także tym dotyczącym cyfryzacji i cyberbezpieczeństwa. Przewidywane jest przyspieszenie rozwoju technologii informacyjnych i komunikacyjnych pozwalających ograniczyć zjawisko szarej strefy. Również wykorzystanie bezzałogowych statków powietrznych ma ulec znacznemu zwiększeniu. Należy jednak odnotować, że postrzeganie poszczególnych zjawisk jako pożądanek nie zawsze wiąże się z prawdopodobieństwem ich wystąpienia. O ile osiągnięcie 30 proc. poziomu odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii finalnej w 2030 r. za potrzebne uważa aż 95 proc. ekspertów, to za prawdopodobne już tylko 67 proc. – mówi Katarzyna Dębkowska, kierownik zespołu foresightu gospodarczego Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

1. Kapitał ludzki

Ponad połowa ekspertów zapytanych o wpływ pandemii na tempo procesu ustawicznego kształcenia w Polsce uznała, że pandemia przyspieszy osiągnięcie przez nasz kraj jednego z najwyższych wskaźników w UE w zakresie udziału społeczeństwa w tego rodzaju kształceniu. Obecnie 36 proc. ekspertów uważa, że zjawisko to zrealizuje się w latach 2026-2035, rok wcześniej tego zdania było tylko 17 proc. pytaných.

Jeżeli chodzi o wzrost przeciętnego trwania życia w zdrowiu, to zdaniem ekspertów pandemia wpłynie na opóźnienie w tym obszarze. Ponad 70 proc. badanych uważa, że osiągnięcie przez kobiety przeciętnego wieku 75 lat w zdrowiu oraz przez mężczyzn 70 lat, przesunie się w czasie z powodu pandemii, a połowa ekspertów wskazuje, że nastąpi to nie wcześniej niż za 18 lat. Takie rezultaty można wiązać z obserwowaną dużą śmiertelnością na COVID-19 wśród populacji osób starszych.

Ponadto, badani twierdzą, że pandemia koronawirusa przyspieszy osiągnięcie średniej unijnej siły nabywczej wynagrodzeń w Polsce. Takiego zdania jest 66 proc. ekspertów. Jednocześnie, niemal co trzeci (29 proc.) twierdzi, że w wyniku pandemii proces konwergencji w tym obszarze się opóźni.

2. Cyfryzacja

Jak wynika z analiz, zdecydowana większość ekspertów (86 proc.) jest zdania, że pandemia COVID-19 wpłynie na przyspieszenie rozwoju technologii informacyjnych i komunikacyjnych, które przyczynią się do ograniczenia szarej strefy. Taki obrót spraw jest nie tylko pożądaný, ale postrzegany również jako bardzo prawdopodobny. Prawdopodobieństwo rozwoju technologii informacyjnych i komunikacyjnych, ograniczających szarą strefę w kraju osiąga poziom bliski 80 proc.

Nieco mniej niż połowa (45 proc.) uważa, że pandemia wpłynie na przyspieszenie udziału wyrobów wysokiej techniki w polskim eksporcie do poziomu przekraczającego unijną średnią. Jednak ponad połowa (55 proc.) twierdzi inaczej: 29 proc. wskazuje na neutralność oddziaływania pandemii w tej kwestii, zaś 26 proc. jest przekonanych, że w jej wyniku ten proces się opóźni. Co ciekawe, w porównaniu z rezultatami z 2019 r., zmniejszył się odsetek ekspertów wskazujących na duże znaczenie osiągnięcia wysokiego udziału wyrobów wysokiej techniki w polskim eksporcie z perspektywy rozwoju Polski (z 69 proc. do 64 proc.).

3. Transport

W przypadku wpływu pandemii COVID-19 na szybkość upowszechnienia się pojazdów o napędzie alternatywnym, eksperci nie mieli jednolitego stanowiska. 38 proc. uznało, że pandemia nie wpłynie na wzrost udziału takich pojazdów w transporcie drogowym, zaś zdaniem 36 proc. przyspieszy ten wzrost. Z kolei 26 proc. pytaných twierdzi, że pandemia ten proces opóźni. Jednocześnie, w porównaniu z badaniem z 2019 r., z 37 proc. do 40 proc. podniósł się odsetek ekspertów postrzegających wzrost udziału pojazdów o napędzie alternatywnym jako ważny dla rozwoju Polski. Znacznie bardziej jednomyślni

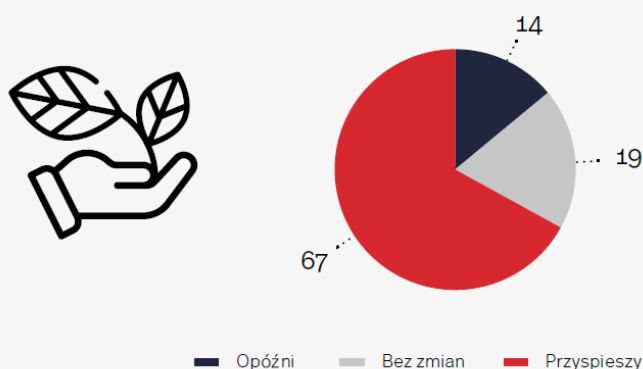
byli badani, jeżeli chodzi o upowszechnienie się dronów w polskiej przestrzeni kosmicznej. Prawie 70 proc. z nich uznało, że pandemia przyspieszy ten proces. Przeciwnego zdania był jedynie co dziesiąty pytany.

4. Energia

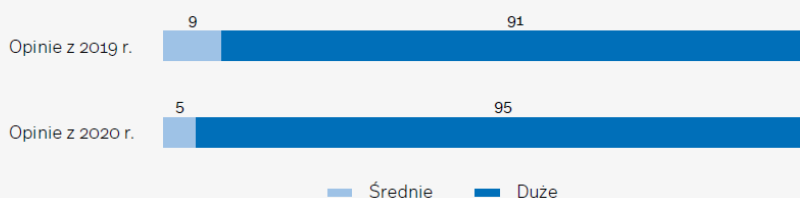
Dużą zgodność opinii odnotowano w odniesieniu do kwestii wpływu pandemii na tempo osiągnięcia przez Polskę udziału źródeł odnawialnych w zużyciu energii finalnej w wysokości ponad 30 proc. Większość ekspertów (67 proc.) twierdzi, że pandemia przyspieszy realizację tego celu, a zaledwie 14 proc. uważa, że opóźni. Jednocześnie, z 91 proc. do 95 proc. wzrósł udział badanych, którzy postrzegają wzrost udziału czystej energii za ważny dla rozwoju Polski. Ponadto, z 69 proc. do 83 proc. wzrósł odsetek pytanym uważających, że 30 proc. poziom udziału OZE w krajowym miksie energetycznym nastąpi w okresie 2026-2035. Jeżeli chodzi o energetykę jądrową, to co trzeci (33 proc.) badany ekspert uważa, że pandemia opóźni budowę, zaś niemal co czwarty (24 proc.), że przyspieszy. Wzrósł także (z 49 proc. do 55 proc.), odsetek twierdzących, że budowa elektrowni jądrowej ma duże znaczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

➤ **Teza 4.1.** Udział źródeł odnawialnych w zużyciu energii finalnej przekroczy 30 proc. (w proc. odpowiedzi ekspertów z 2019 r. i 2020 r.)

Wpływ pandemii COVID-19 na realizację zjawiska opisanego w tezie

Znaczenie tezy dla rozwoju społeczno-gospodarczego Polski

5. Środowisko

Z 86 proc. do 88 proc. wzrósł odsetek ekspertów będących zdania, że wyeliminowanie ze spalania na terenach miast paliw stałych ma duże znaczenie dla rozwoju społeczno-

gospodarczego. Co istotne, aż 71 proc. badanych przewiduje, że paliwa stałe przestaną być spalane na terenach miast w okresie 2026-2035.

6. Bezpieczeństwo narodowe

W ostatnim z badanych obszarów, zdecydowana większość (64 proc.) ekspertów uznała, że pandemia COVID-19 wpłynie na przyspieszenie skutecznej walki z cyberzagrożeniami. Przeciwnego zdania jest co piąty (21 proc.) z nich. Niemal jednomyślni byli badani w odniesieniu do tezy o istotnym znaczeniu rozwoju technologii i rozwiązań w obszarze cyberbezpieczeństwa dla rozwoju Polski. Z takim stwierdzeniem zgodziło się aż 93 proc. pytanym.

Ponad połowa ekspertów (54 proc.) uznała, że pandemia COVID-19 nie wpłynie na to, czy Polska zacznie wcześniej skutecznie odpierać próby hybrydowej destabilizacji ze strony Rosji. 30 proc. pytanym uważa, że pandemia przyspieszy osiągnięcie takiego stanu, zaś niemal co piąty (17 proc.), że opóźni. Podzielone zdania mieli badani w odniesieniu do kwestii zbudowania przez Polskę odporności na próby hybrydowej destabilizacji ze strony Rosji. Po ok. 40 proc. ekspertów uznało, że najbardziej prawdopodobnym terminem w tym przypadku jest zarówno okres 2026-2035, jak i czas do końca 2025 r.

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny think tank ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Obszary badawcze Polskiego Instytutu Ekonomicznego to przede wszystkim handel zagraniczny, makroekonomia, energetyka i gospodarka cyfrowa oraz analizy strategiczne kluczowych obszarów życia społecznego i publicznego. w Polsce. Instytut wykonuje analizy i ekspertyzy na potrzeby realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także popularyzuje polskie badania naukowe w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych w kraju i za granicą.

Kontakt dla mediów:

Ewa Balicka-Sawiak

Rzecznik Prasowy

T: +48 727 427 918

E: ewa.balicka@pie.net.pl